

Evidens – mod et nyt kvalitetsparadigme i socialt arbejde med udsatte familier og børn?

Denne artikel diskuterer evidens i socialt arbejde med udsatte børn. Socialt arbejdes videnstradition er ikke evidensbaseret, velevaluerede interventioner er få, og Danmark har lagt begrænset vægt på kvalitetsevalueringer af interventioner.

TINE EGELUND

Programleder for børneforskning på SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd og adjungeret professor på Stockholms Universitet, Institutionen för socialt arbete.

Introduktion og baggrund

Gennem det seneste ti-år er 'evidens' blevet et af de mest indflydelsesrige begreber i socialt arbejde. Fremkomsten af et evidensbaseret socialt arbejde er grundlæggende en international proces, der reflekteres i en række netværker, der producerer og spreder kundskab på globalt plan. I socialt arbejde med udsatte børn kommer dette til udtryk i netværker, der skaber ekspertviden om resultaterne af diverse interventioner.¹ Disse hurtigt ekspanderende organisationer har det fælles mål at frembringe verificeret viden om – evidens for – diverse typer af velfærdsinterventioners effektivitet. 'What works' bliver i stigende grad spørgsmålet i diskussioner blandt professionelle og administratorer, efterhånden som interventioners effektivitet bliver placeret i forgrunden af socialt arbejde med udsatte børn og andre sårbare grupper.

Evidensbegrebet hidrører fra medicinen (jf. kap. 1), hvis systematiske søgen efter effektive behandlinger har en veletableret tradition (Wampold, 2001). I socialt arbejde daterer eksperimenter og evidensbaseret viden sig tilbage til 1920'erne i USA (Bhatti, Hansen & Rieper, 2006; Petrosino & Boruch, 2000). I modsætning til i medicinen blev sådanne eksperimenter dog aldrig kanoniseret til modellen for en kundskabsbaseret praksis. Under indflydelse af Donald Campbell øgedes

omfanget af eksperimenter gennem 1970'erne og 1980'erne i amerikansk socialt arbejde, mens evidensbegrebet ikke spillede nogen stor rolle i Europa før i 1990'erne (Oakley, 2000). Sverige og England udgjorde fortroppen i denne europæiske udvikling. Bestræbelsen på mere effektive velfærdsinterventioner var også inspireret af – og set som et svar på – øget finansielt pres i velfærdssektoren (Bhatti, Hansen & Rieper, 2006).

Der har hersket en mere skeptisk attitude til evidensbaseret socialt arbejde i Danmark, både i politik, forskning og praksis, hvilket denne artikel vil søge at illustrere. Det nye århundrede har dog været vidne til en markant vækst i implementeringen af internationale evidensbaserede modeller og programmer i socialt arbejde. Det Nordiske Campbell center (nu SFI – Campbell) blev grundlagt i København i 2002 som en del af den internationale Campbell Collaboration for at '*collect knowledge about efficacious interventions*' in social work through the production of systematic research reviews' (cf. www.sfi.dk/Default.aspx?ID=137). Desuden har evidensbegrebet vundet styrke på en mindre iøjnefaldende og mere bogholderagtig måde i form af nye kriterier for kvalitetsmålinger af sociale interventioner. I dag præsenterer de største kommuner deres 'udførere' eller leverandører (fx døgninstitutioner for børn og unge) for en række nye krav til dokumen-

NOTE 1 Fx Barnardo's, SFI Campbell, Social Care Institute for Excellence (SCIE), Center for the Study and Prevention of Violence (Blueprints programmet) og Research in Practice (RiP).

tation af effekterne af deres interventioner. Med andre ord er 'audit' eller 'accountability' kulturen (Jordan & Parton, 2004; Porter, 1995), nu aktivt integreret i dansk socialt arbejde, og en stor variation af nye politikker, institutioner, og praktikker er opstået i kølvandet herpå.

Evidensens og praksis' vidensformer er ikke umiddelbart kompatible

Der er nogen uenighed om selve definitionen af evidens (Gellis & Reid, 2004; Mullen *et al.*, 2005; Olsson, 2007). De fleste er dog enige om, at kærneelementet i evidens er at etablere videnskabelig sikkerhed omkring interventioners positive, negative eller neutrale virkninger (Rieper & Hansen, 2007). Den validitet, der kræves, er videnskabeligt – eller mere præcist – forskningsmetodisk legitimeret. Produktionen af evidensbaseret kundskab er undergivet en 'evidensstige' (Hede, 2007; Rieper & Hansen, 2007). Inden for evidenshierarkiet bliver kundskab frembragt via bestemte metoder anset for mere valid end kundskab produceret med andre metoder, dvs. at kundskaben rangordnes. På toppen finder man 'guldstandard' (Sackett *et al.*, 1996): Lodtrækningsforsøget (the randomised controlled trial = RCT). På lavere niveau finder man fx det quasi-eksperimentelle design, mens kvalitative studier (fx interview med brugerne af velfærdsservice) rangeres lavest (Rieper & Hansen, 2007).

Evidenshierarkiet repræsenterer et *ideal* mere end det organiserende princip i både forskeres og velfærdadministratorers praksis. Selvom produktionen af lodtrækningsforsøg er ønskværdig for begge grupper, er evidensbaseret praksis typisk formuleret noget bredere, nemlig som socialt arbejde, der bygger på 'den bedste eksisterende kundskab' (SFI-Campbell). Der er desuden konsensus om, at lodtrækningsforsøg ikke altid er praktisk mulige eller etisk tilrådelige. Ikke desto mindre signalerer evidenshierarkiet distinkte kriterier for, hvad valid kundskab om effekt vil sige. For at etablere en evidensbaseret praksis, har man således brug for a) en *objektiv* kundskab om, 'what works', og b) *kvantitativ* kundskab, som kan generaliseres. Sådanne kriterier indikerer, at produktionen og implementeringen af evidensbaseret kundskab er forankret i en neo-positivistisk forståelse af den sociale verden, hvilket ikke har været udfordret i det videnskabelige samfund. Bourdieu fx noterer at [*more and more rational, scientific, technical justifications, always in the name of objectivity, are relied upon [and] in this way the audit culture perpetuates itself*] (Bourdieu 1998:90). For Ferrell *et al.*, (2008:166), forekommer evidensbaseret forskning endog at være 'fundamentalistisk' og 'dehumaniserende', fordi komplekse sociale fænomener bliver reduceret til abstrakt empiricisme, tabeller og fodnoter.

Et skeptisk syn på en evidensbaseret praksis eksisterer også blandt de berørte professioner fx inden for socialt arbejde, uddannelse og sundhedspleje (Bergmark & Lundström, 2006, 2007; Frørup, 2007; Højlund, 2007; Jordan & Parton, 2004; Moos *et al.*, 2005; Petersen, 2008). En hovedindvending kommer fra forskere i socialt arbejde, som argumenterer for, at der er en grænse for potentialet i individualiserede velfærds-

interventioner i et ulighedssamfund, hvor sociale problemer næppe alene kan løses via (endog sofistikerede) individuelle behandlingsindsatser (Courtney, 1997; Littell, 1997; Schurman *et al.*, 1994). De fleste forskere er dog enige om, at evidensstænkningen har vundet et så stærkt fodfæste i socialt arbejde, at den er blevet en 'begrebsmæssig magnet' i politik, forskning og praksis (Bergmark & Lundström, 2006:110).

I et kundskabssociologisk perspektiv er evidens kun én vidensform blandt andre med deres egne konventioner, sociale organisering og videnskabelige legitimitet (Roepstorff, 2004). Evidensens logik adskiller sig markant fra den kundskabstradition, der hidtil har præget socialt arbejde. Socialt arbejdes interventioner er grundlæggende mere politisk end professionelt inspirerede; socialt arbejdes hovedopgave er at administrere en lovgivning. Som Jordan & Parton (2004:32) foreslår, kan man i højere grad opfatte social arbejde som et 'moralsk-praktisk' end som et 'teknisk-rationelt' forehavende. Dette udelukker ikke nødvendigvis, at socialt arbejde i en eller anden grad er funderet i en af fagets 'praksis-teorier' (Payne, 2005; Egelund & Jakobsen, 2009). Ikke desto mindre står det klart, at socialt arbejde bygger på diverse kundskabsbrokker (Egelund, 1997), indeholder 'tavs kundskab' (Polanyi, 1967) og 'intuition' og 'følelse' (Munro, 2008). Med andre ord er socialt arbejde delvis funderet i ikke-explicit kundskab, og en række empiriske studier dokumenterer, at socialarbejderne læner sig mere op ad kollegers erfaringer end ad formel uddannelse og forskning (Bergmark & Lundström, 2002; Egelund *et al.*, 2000; Egelund & Jakobsen, 2006; Hammen, 2008; Järvinen *et al.*, 2002; Järvinen & Mik-Meyer, 2003; Nilsson & Sunesson, 1993; Sheldon & Chilvers, 2000; Villadsen, 2004). Evidensbølgen tilbyder i denne sammenhæng nye muligheder for socialarbejdere, der stræber efter en anden form for professionalism og udvikling af principper for 'best practice'. Samtidig må man forvente, at evidensstænkningen kan fremkalde konflikter mellem forskellige grupper af professionelle om den 'rette' forståelse af social arbejdes vidensform.

Forekomsten af evidensbaserede programmer

I denne artikel anvendes socialt arbejde med udsatte børn og unge som den centrale case, hvilket ikke er et tilfældigt valg. Moderne socialt arbejde er udsprunget og inspireret af indgreb over for fattige familiers børn. Socialt arbejde med børn er et af de to store klassiske områder i socialt arbejde (work fare er det andet). Kravet om evidensbaseret arbejde er stærkest på børneområdet, hvilket afspejles i omfanget af forskning og aktuelle centraladministrativt finansierede evalueringer på feltet. Alt i alt er socialt arbejde med børn og unge en yderst brugbar case til at skaffe generel indsigt i vilkårene for evidensbaserede velfærdsinterventioner i Danmark. De programmer, der tages op i artiklen, har i almindelighed karakter af 'indikeret' eller 'tertiær' forebyggelse, dvs. individualiseret afhjælpning af allerede eksisterende konflikter og opdæmning af, at de udvikler sig i yderligere ugunstig retning.² Det individualiserede perspektiv dominerer til trods for, at en udsat familiesituation er associeret med fattigdom og samfundsmæssig eksklusion (fx Clausen & Kristoffersen, 2008; Egelund *et al.*, 2008). →

Velevaluerede programmer – hele verden

En 'guldstandard' for velevaluerede programmer er 'Blueprints' programmerne. Blueprints-standarden tildeles af Center for the Study and Prevention of Violence ved Colorado Boulder universitetet, som til nu har gennemgået ca. 800 programmer. Programmerne er indholdsmæssigt så varierede – fra uddannelsesprogrammer for småbørnsforældre til anti-rygeprogrammer for unge – at det i realiteten er det svært at se, hvilke programmer der *ikke* kan omfattes af Blueprints.³ Af de ca. 800 bedømte projekter er der i dag i hele verden 11, der er godkendt til Blueprint-standard, 10 amerikanske og et norsk.⁴ Programmerne er:

Sammenfattende er der blandt verdens mest anerkendte effektive programmer:

- Fem skolebaserede programmer, hvoraf tre fokuserer på misbrug af tobak, hash og alkohol, et på reduktion af mobning og et mere generelt på reduktion af aggressiv adfærd i skolen. (MPP, LST, TND, BPP og PATHS)
- To behandlingsprogrammer for forældre til mindre børn, hvoraf et vedrører sundhedspleje til højrisikomødre og et er et forældreuddannelsesprogram. (NFP og IYS),
- To familiebehandlingsprogrammer for kriminelle unge (eventuelt med komorbiditet i form af misbrug og psykiske problemer). (FFT og MST).
- Et anbringelsesprogram for unge kriminelle (MTFC).
- Et mentorprogram baseret på frivillige (BBBS).

BLUEPRINT PROGRAMNAVN ⁵	MÅLGRUPPE	INDHOLD	OPRINDELSES- SES LAND
Midwestern Prevention Project (MPP)	12-17 år	Skole- og familiebaseret forebyggelse af rygning, hash og alkoholforbrug	USA
Big Brothers/Big Sisters of America (BBBS)	6-18 år. Børn af enlige forældre	Frivillig mentorordning	USA
Functional Family Therapy (FFT)	11-18 år. Børn med antisocial adfærd	8-15 behandlingssessioner – oftest i hjemmet – fokus på beskyttende faktorer	USA
Life Skills Training (LST)	11-18 år	Skolefokus på tobak, hash og alkohol	USA
Nurse-Family Partnership (NFP)	Højrisikokvinder, gravide med deres første barn	Sundhedsplejeordning i eget hjem under graviditet og barnets første 2 år	USA
Multidimensional Treatment Foster Care (MTFC)	Teenagere med hård kriminel karriere eller psykisk lidelse	Specialiseret familiepleje, suppleret med behandling af forældre	USA
Olweus Bullying Prevention Program (BPP)	6-16 år	Skolebaseret program mod mobning	Norge
Promoting Alternative Thinking Strategies (PATHS)	6-11 år	Skolebaseret undervisningsprogram (de første 5 skoleår) – fokus på reduktion af aggressiv adfærd i skolen	USA
The Incredible Years: (IYS)	2-10 år, børn med adfærdproblemer	Forældre-, lærer- og børneprogram – problemløsning i relationer.	USA
Project Towards No Drug Abuse (TND)	14-19 år	Skolebaseret program med fokus på tobaks-, alkohol- og stofmisbrug.	USA
Multisystemic Therapy (MST)	12-17 år, unge voldelige og kriminelle, evt. med misbrug og emotionelle problemer	Intensivt forløb til styrkelse af forælderrollen og løsning af den unges konflikter med familie og omgivelser	USA

Trods et overvældende internationalt udbud af programmer for udsatte børn og deres familier og stigende efterspørgsel fra socialpolitikere og praktikere efter programmerne, findes der således blot få programmer, der får det blå stempel og både lever op til en høj evalueringsmæssig standard og har positive 'outcomes' for klienterne. Ud over de 11 'Blueprints'-programmer, er der aktuelt 19, der er opført som 'lovede' projekter, der endnu ikke er evalueret overbevisende nok eller tilstrækkeligt mange gange.⁶ I sig selv tager det mange år at evaluere programmer så kvalitetspræget, at man har solidt grundlag for at sige, at noget virker eller ikke virker.

Det er altså udgangspunktet for enhver diskussion af evidensbaserede programmer for udsatte børn, at der er ganske få programmer, der til nu er anerkendt som velevaluerede. Desuden er næsten samtlige programmer fra USA med de kendte 'oversættelsesproblemer', der følger af at adoptere programmer fra andre kulturer med en anden problemprofil og socialpolitisk ordning. Det er fx kendt, at amerikansk socialpolitik på dette felt er metodeorienteret (og evt. manualbundet), mens den danske er foranstaltningsorienteret og bliver omsat uhyre forskelligt fra kommune til kommune, (Bengtsson *et al.*, 2009). Endelig kan programmer, der på ét tidspunkt anses for at have positive 'outcomes', senere vise sig ikke at have det. Pointen er, at en evidensbaseret praksis indebærer, at man er parat til hele tiden at kassere programmer efter den senest indhøstede, bedste tilgængelige viden.

Programmer i Skandinavien og i Danmark

Listen over udenlandske programmer for udsatte børn og deres familier, der har tiltrukket sig opmærksomhed i de skandinaviske lande, er lang.⁷ En del af Blueprint-programmerne er under afprøvning og evaluering i de nordiske lande. Det gælder MST, IYS, MTFC, BPP og FFT.⁸ Hertil kommer en række andre programmer, der enten er importeret (fx PMTO) eller udviklet i landene (fx MultiFunc). Det er behandlingsprogrammer, der afprøves i Norden; og en betydelig del af dem har – med teoretisk inspiration fra social indlærings-teori – som deres hovedformål at forbedre forældre-nvnen.⁹ Dette illustrerer en særegenhed ved evidensdiskursen i socialt arbejde: Den vedrører primært arbejdets løsningskategorier og ikke diagnosekatego-

rierne. 'What works' er et spørgsmål om at videnskabsfundere interventionerne, men ikke problembedømmelsen og heller ikke den 'middle game' i professionelt arbejde, der består i at sammenknytte den rette diagnose med den rette behandling.

Det er kendetegnende, at man i diverse forsøg i både Sverige og Norge i vid udstrækning har søgt at validere udenlandske programmer ved hjælp af RCT's (og enkelte quasi-eksperimentelle studier), mens man i Danmark har anvendt forskningsdesigns, der ikke formår at dokumentere 'outcomes'.¹⁰ Aktuelt iværksættes dog i Danmark RCT's til evaluering af nogle programmer, der afprøves.¹¹ Det er også kendetegnende, at de andre skandinaviske lande har foretaget omfattende evalueringer,¹² mens der i Danmark sættes relativt beskedne beløb af til de RCT's, der nu går i gang. Danmark er det mindst aktive land i Skandinavien i forhold til kvalitetsprægede evalueringer af importerede programmer. Man kan selvfølgelig argumentere for, at der ikke er tungtvejende grunde til, at Danmark kaster sig ud i dyre evalueringer, når vi lige på den anden side af vore grænser har kvalificeret forskning om samme interventioner. Mod dette taler, at man på nogle felter har fået forskellige resultater i Sverige og Norge. Det gælder fx MST, som man også lægger kræfter i at udbrede i Danmark. I Norge har man fundet visse (begrænsede) positive effekter af MST og fortsætter udbredelsen af metoden (Ogden & Amlund-Hagen, 2006; Ogden & Hallday-Boykins, 2004); I Sverige har MST haft samme effekt som at stå på venteliste til MST, og man anbefaler ikke kommunerne at oprette nye MST-teams, (Löfholm *et al.*, 2009).

Den danske centraladministration har i højere grad været aktiv omkring evalueringen af diverse politisk besluttede programmer og lovændringer. Der er (primært gennem Servicestyrelsen) udbudt en række evalueringer på de udsatte børns område, der af navn er effektmålinger, men ikke af gavn. Det skyldes en kombination af flere forhold. *For det første* er programmerne ofte igangsat, før forskningen kommer ind i billedet, og organiseringen af dem tillader ikke effektmåling. *For det andet* er der ofte tale om, at forsøgskommunerne ikke udfører interventionen på samme måde, eller at der overhovedet ikke er tale om samme intervention.¹³ Det vil sige, →

NOTE 2 Der er undtagelsesvist også være tale om 'selektiv' eller 'sekundær' forebyggelse, hvor man retter opmærksomheden mod risikogrupper, uden at symptomer på eksponeringen for risiko (endnu) foreligger.

NOTE 3 Kriterierne for at opnå den eftertragtede Blueprints-standard er: 1) At programmet er gennemført med projektintegritet eller 'fidelity' i evalueringsfasen, 2) at programmet er evalueret med metoder, der skaber høj troværdighed for resultaterne (dvs. 'RCT's' eller quasi-eksperimentelle designs med nøje matchede kontrolgrupper), 3) at 'outcomes' er langtidsholdbare (mindst 1 års opfølgning efter projektafslutning), og 4) at programmet er testet med ensartede positive resultater på flere lokaliteter/nationale arenaer.

NOTE 4 Der har været 12, men et projekt er på grund af senere negative evalueringer taget af listen igen.

NOTE 5 Kilden til skemaet er www.colorado.edu

NOTE 6 Disse 19 programmer omfatter alt fra forebyggelse af atleters brug af steroider, over styrkelse af afro-amerikanske familier, til sundhedsfremme.

NOTE 7 Kilderne til oplysningerne om de skandinaviske lande er dels en officiel, men ikke publiceret, svensk oversigt over forsøg på børneområdet, dels mundtlig kommunikation med direktør Terje Ogden, Atferdssenteret i Oslo, og forsker Martin Olsson, Lunds Universitet. Hertil kommer diverse relevante hjemmesider (fx den danske Servicestyrelse).

NOTE 8 Og Triple-P, der er et 'lovede' program, der dog endnu ikke har fået det blå stempel.

NOTE 9 Det gælder fx IYS, PMT, MTFC, KOMET, FFT, TIBIR og MST.

NOTE 10 Fx i tidligere evalueringer af MST og IYS.

NOTE 11 Fx MultiFunc, MST og MTFC.

NOTE 12 Fx evalueringen af PMTO i Norge (mundtlig kommunikation med Direktør Terje Ogden).

at projektintegriteten er lav, og evalueringen skyder så at sige efter bevægelige mål. *For det tredje* er projektambitionerne ofte så meget større end de udbudte projektressourcer, at ordentlige effektevalueringer ikke kan gennemføres. *For det fjerde* har centraladministrationen nogle gange eksplicit frabedt sig lodtrækningsforsøg, selvom de konkret ikke ville støde mod etiske overvejelser. Listen kunne forlænges, men pointen er den enkle, at der er lavet en hel del evalueringer gennem de allerseneste år, der markedsføres som effektmålinger, men ikke opfylder selv minimumskrav til forsvarlige effektmålinger. Evalueringerne øger ikke evidensen i socialt arbejde og fremmer ikke en læreproces i socialt arbejde om den stringens, der skal til, hvis man skal evaluere effekterne af eget arbejde.

Sammenfattende er der en række velevaluerede forsøg med udenlandsk (amerikansk) udviklede programmer i gang i Skandinavien, og det virker, som om man i Sverige og Norge er indstillet på at bruge effektforskningen instrumentelt, dvs. fra centralt hold er villig til både at tilråde og fraråde brugen af bestemte metoder afhængig af deres evidens. Vor viden om Danmarks holdning til at bruge evidens instrumentelt er begrænset, da der til nu ikke er danske høj kvalitetsmålinger af interventionsforsøg. Et fingerpeg kan man dog få af, at den danske centraladministration ikke anvendte en Campbell metaanalyse af MST (Littell *et al.*, 2005), der ikke påviste positive effekter (men heller ikke skadelige effekter), til at genoverveje udbygningen af MST i Danmark.

Perspektivering

Ovenstående rids af evidensforskningens udvikling på de udsatte børns område sandsynliggør, at et evidensbaseret socialt arbejde på dette felt i bedste fald er en fremtidsforestilling. På trods af produktionen af systematiske forskningsoversigter i fx Campbell's regi findes der simpelthen relativt få programmer, der er så gennemevaluerede, at man med styrke kan sige, at de virker. Der er en lang række aktiviteter i gang – ikke mindst i vore nabolande – der vil forøge kundskaben om interventioner, der har verificeret sandsynlighed for at afhjælpe diverse individuelle problemer eller symptomer på sociale problemer. Det er imidlertid værd at erindre, at forsøgene ofte omhandler veldefinerede, eventuelt manualbaserede, indgreb, og at denne arbejdsform er langt fra det danske mainstream sociale arbejde. Den danske tradition refererer til lovens foranstaltninger, der i vid udstrækning er udmøntet under en metodefriheds-doktrin. Pointen her er imidlertid, at den eksisterende viden er alt for begrænset til at kunne udfylde socialt arbejde med evidens. Desuden har de initiativer,

der i Danmark har været igangsat fra centraladministrationens side for at ændre dette billede, været fragmentariske og nogle af dem af tvivlsom kvalitet.

Dette betyder imidlertid ikke, at evidensbølgen ikke har sat sit præg på socialpolitik, det sociale arbejde og forskning om socialt arbejde. Organisationer er opstået med det formål at sammenfatte og formidle effektforskning (fx SFI Campbell). I organisationernes kølvand er desuden stadfæstet doktriner for, hvad den 'rette' effektforskning vil sige. Efterspørgslen efter viden om, 'what works' over for udsatte børn, skævvrider desuden forskningsfeltet og drejer fokus entydigt mod effektstudier på bekostning af andre forskningsemner, der er lige så eller mere centrale. I praksis' ledelses- og planlægningskorridorer er opstået kvantificerbare resultatområder, indberetningsskemaer og løbende overvågning af resultatopnåelsen i de udøvende institutioner (fx døgninstitutioner) i New Public Management's tradition, idet begreber og værdier fra den private sektor påvirker, hvordan velfærdsinterventioner styres og – mere fundamentalt, hvordan vi overhovedet begrebsliggør sådanne interventioner. 'Det virker', eller 'det virker ikke' er blevet en slagkraftig socialpolitisk argumentation over for såvel interventioner som undladelser. I det hele taget er der en tiltro til, at socialpolitikens hidtidige inefektivitet i løsningen af mange sociale problemer kan udbedres via en ændret teknologi. Man må også formode, at den faglige fortrop blandt praktikere mere og mere bliver dem, der formår at tage denne teknologi til sig. Et af de mest interessante aspekter ved evidensbølgen er nemlig, at den skaber en magtfuld anderledes forståelse af, hvad *kernen i valid kundskab om socialt arbejde* er. Evidens fremmer ikke blot en særlig ramme at tænke velfærdsinterventioner inden for, men evidensen ændrer også selve kriterierne for, hvad der er relevant for politikere, administratorer, forskere og praktikere at vide om socialt arbejde.

Om vidensformen evidens faktisk bliver dominerende i socialt arbejde står tilbage at se. I kundskabssociologien – mere præcist den del af den, der beskæftiger sig med omsætningen af forskning i social praksis – er det til overflod demonstreret, at videnskabeligt kundskab sjældent anvendes instrumentelt i praksis (fx Weiss, 1975; 1977; 1981; 1986; 1999; 2000). Videnskabeligt baseret kundskab bliver snarere anvendt strategisk eller for at legitimere bestemte mål. Weiss (1981; 1986) mener også, at forskning i beslutningstageres perspektiv ofte antager skikkelse af 'ideer' mere end 'data'. Lignende argumenter er fremsat i forskning om socialt arbejde (Lindblom, 1990; Mintzberg *et al.*, 1976; Nilsson & Sunesson, 1993).

LITTERATUR

- Bengtsson, T.T., Knudsen, L. & Nielsen, V.L. (2008). Kortlægning af kommunernes foranstaltninger til udsatte unge. Udviklingen efter anbringesreformen. København: SFI, 08:12.
- Bergmark, Å & Lundström T. (2002): Education, Practice and Research. Knowledge and Attitudes to Knowledge of Swedish Social Workers. Social Work Education, Vol. 21, No. 3: 359-373.
- Bergmark, A. & Lundström, T. (2006): Mot en evidensbaserad praktik? – Om färdriktningen i socialt arbete. Socialvetenskaplig Tidskrift, Årg. 13, Nr 2: 99-113.
- Bergmark, Å. & Lundström, T. (2007): Att studera rörliga mål – om villkoren för evidens och kunskapsproduktion i socialt arbete. Socionomens Forsknings supplement, Nr. 21: 4-16.
- Bhatti, Y., Hansen, H.F. & Rieper, O. (2006): Evidensbevægelsens udvikling, organisering og arbejdsform. En kortlægningsrapport. København: AKF forlaget.
- Bourdieu, P. (1998): Practical Reason. Cambridge: Polity Press.
- Clausen, S-E. & Kristofersen L.B. (2008). Barneverns klienter i Norge 1990-2005: en longitudinell studie. Oslo: NOVA, 3/2008.
- Courtney, M.E. (1997): Reconsidering Family Preservation. A Review of Putting Families First. Children and Youth services Review. Vol. 19, Nos. 1/2: 61-76.
- Egelund, T. (1997): Beskyttelse af barndommen. Socialforvaltningens risikovurdering og indgreb. København: Hans Reitzels Forlag.
- Egelund, T., Andersen, D., Hestbæk, A-D., Lausten, M., Knudsen, L. Olsen, R.F. & Gerstoft, F. (2008). Anbragte børns udvikling og vilkår. Resultater fra SFT's Forløbsundersøgelser af årgang 1995. København: SFI, 08:23.
- Egelund, T., Kvilhaug, A., Liebing, A. & Östberg, F. (2000): Social børneforsorg – kundskab og professionalisering. Et komparativt studie af undervisningen om social børneforsorg i svensk socionomuddannelse og dansk socialrådgiveruddannelse. Stockholm: Socialstyrelsen, CUS.
- Egelund, T. & Jakobsen, T.B. (eds.) (2006): Behandling i socialt arbejde. Begreb og praksis. København: Hans Reitzels Forlag.
- Egelund, T. & Jakobsen, T.B. (2009): Omsorg for anbragte børn og unge. Døgninstitutionens hverdag og vilkår. København: Akademisk Forlag.
- Ferrell, J., Hayward, K. & Young, J. (2008): Cultural Criminology. London: Sage Publications Ltd.
- Frørup, A. K. (2007): Spillet om dokumentation og evidens, Dansk pædagogisk tidsskrift, nr. 3, side 42-49.
- Gellis, Z. & Reid, W.J. (2004): Strengthening Evidence-Based Practice. Brief Treatment and Crisis Intervention, Vol. 4, No. 2: 155-165.
- Hammen, I. (2008): Nye styringsredskaber i socialt arbejde. Arbejdsevne metoden som et lovmeasigt imperativ. Tidsskriftet Antropologi, nr. 57.
- Hede, A. (2007): Systematiske reviews og evidens, i: Fuglsang, L., Hagedorn-Rasmussen, P. & Bitsch Olsen, P. (red.) Teknikker i samfundsvidenskabene. Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.
- Højlund, I. (2007): Gennem flere labyrinter. Nordiske Udkast. Tidsskrift for kritisk samfundsforskning. Årgang 35, nr. 2: 68-75.
- Jordan, B. & Parton, N. (2004): Social Work, the Public Sphere and Civil Society. In: Lovelock et al. (eds) Reflecting on Social Work – Discipline and Profession, 20-36. Aldershot, UK: Aldgate Publishing Limited.
- Järvinen, M., Larsen, J.E. & Mortensen, N. (2002): Det magtfulde møde mellem system og klient. Aarhus: Aarhus universitetsforlag.
- Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (eds.) (2003): At skabe en klient. Institutionelle identiteter i socialt arbejde. København: Hans Reitzels Forlag.
- Lindblom, C.E. (1990): Inquiry and Change: The Troubled Attempt to Understand and Shape Society. New Haven: Yale University Press.
- Littell, J.H. (1997): Effects of the Duration, Intensity, and Breadth of Family Preservation Services: A New Analysis of Data From the Illinois Family First Experiment. Children and Youth Services. Vol 19, No. 1-2: 17-39.
- Littell, J. , Popa, M. & Forsythe, B. (2005). Multisystemic Therapy for social, emotional and behavioural problems in youth aged 12-17. Copenhagen: NC2, www.nc2.net
- Löfholm, C.A., Olsson, T., Sundell, K. & Hansson, K. (2009). Multisystemisk terapi för ungdomar med allvarliga beteendeproblem. Resultat efter två år. Stockholm: IMS.
- Mintzberg, H. Raisinghani, D. & Theoret, A. (1976): The structure of 'unstructured' decision processes. Administrative Science Quarterly, 21: 246-75.
- Moos, L. et al., (2005): Evidens i uddannelse? København: Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag.
- Mullen, E.J., Shlonsky, A., Bledsoe, S.E. & Bellamy, J.L. (2005): From concept to implementation: challenges facing evidence-based social work. Evidence & Policy, Vol. 1, No. 1: 61-84.
- Munro, E. (2008[2002]): Effective Child Protection. London: Sage Publications Ltd.
- Nilsson, K. & Sunesson, S. (1993): Conflict and Control: Research Utilization Strategies as Power Techniques. Knowledge and Policy: The International Journal of Knowledge Transfer and Utilization. Vol. 6, No. 2, 23-36.
- Oakley, A. (2000): A Historical Perspective on the Use of Randomized Trials in Social Science Settings. Crime & Delinquency, Vol. 46, No. 3, 315-329.
- Ogden, T. & Amlund-Hagen, K. (2006). Multisystemic treatment of serious behaviour problems in youth: Sustainability of effectiveness two years after intake. Child and Adolescent Mental Health, 3, 142-149.
- Ogden, T. & Hallday-Boykins, C. (2004). Multisystemic treatment of anti-social adolescents in Norway. Replication of clinical outcomes outside the U.S. Child and Adolescent Mental Health, 9, 77-83.
- Olsson, T.M. (2007): Reconstructing evidence-based practice: an investigation of three conceptualisations of EBP. Evidence & Policy, Vol. 3, No 2: 271-285.
- Payne, M. (2005): Modern Social Work Theory. Houndsmill: Palgrave Macmillan.
- Petersen, V. C. (2008): Vildveje i velfærdsstaten. Fællesskab i opløsning, styringsillusioner, udveje. København: Informations Forlag.
- Petrosino, A., Boruch, R.F., Rounding, C., McDonald, S. & Chalmers, I. (2000): The Campbell Collaboration: Social, Psychological, Educational, and Criminological Trials Registry (C2-SPECTR) to facilitate the preparation and maintenance of systematic reviews of social and educational interventions. Evaluation and Research in Education, 14(3&4), 206-219.
- Polanyi, M. (1967): The Tacit Dimension. New York: Doubleday.
- Porter, T.M. (1995): Trust in Numbers. The Pursuit of Objectivity in the Science and Public Life. Princeton, New Jersey: Princeton University Press.
- Rieper, O. & Foss Hansen, H. (2007): Metodedebatten om evidens. København: AKF.
- Roepstorff (2004): Fem bud for en praktisk vidensantropologi. I Hastrup, K. (red), Viden om verden. En grundbog i antropologisk analyse: 365-384. København: Hans Reitzels Forlag.
- Sackett, D. L., Rosenberg, W. M. C., Gray, J. A. M., Haynes, R. B. & Scott, W. (1996): Evidence based medicine. What it is and what it isn't, BMJ, 312(70223), 71-72.
- Schuerman, J.R., Rzepnicki, T.L. & Littell, J.H. (1994): Putting families first: An experiment in family preservation. New York: Aldine de Gruyter.
- Sheldon, B. & Chilvers, R. (2000): Evidence-based social care: A study of prospects and problems. Lyme Regis: Russell House.
- Villadsen, K. (2004): Det sociale arbejdes genealogi. Om kampen for at gøre fattige og udstødte til frie mennesker. København: Hans Reitzels Forlag.
- Wampold, B. E. (2001): The great psychotherapy debate. Models, methods and findings. Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Weiss, C.H. (1975): Evaluation Research in the Political Context. I Struening, E.L. & Guttentag, M. (eds) Handbook of Evaluation Research: 13-26. Beverly Hills: Sage.
- Weiss, C.H. (1977): Using Social Research in Public Policy Making. Lexington: Lexington Books.
- Weiss, C.H. (1981): Use of Social Science Research in Organizations: The Constrained Repertoire Theory, In: Stein, H.D. (ed.) Organization and the Human Services. Cross-Disciplinary Reflections: 180-204. Philadelphia: Temple University Press.
- Weiss, C.H. (1986): The circuitry of enlightenment: diffusion of social science research to policy makers. Knowledge: Creation, Diffusion, Utilization, 8(2): 274-81.
- Weiss, C.H (1999): The Interface Between Evaluation and Public Policy. Evaluation: The International Journal of Theory, Research, and Practice.
- Weiss, C.H. (2000): The Experimenting Society in a Political World, I: Bickman, L. (ed.), Validity and Social Experimentation: Donald Campbell's Legacy. www.colorado.edu